

Milieukwaliteiten en natuur

Onderdeel van onderwijsmodule "Functies van stedelijk groen"

Ontwikkeld door Alterra en Praktijkonderzoek Plant en Omgeving

Joop Spijker

Opbouw

1. Milieukwaliteiten bepalend voor elk ecosysteem
2. Planten en dieren beïnvloeden milieukwaliteit
3. Veranderen de milieukwaliteiten → verandering van ecosysteem
4. Planten en dieren kunnen worden ingezet om milieukwaliteiten voor de mens te verbeteren

Milieukwaliteiten bepalend voor elk ecosysteem (I)

Bepalend zijn onder meer:

- Ondergrond
  - Type bodem
  - Beschikbare voedingsstoffen
  - Beschikbaar water
- Klimaat
  - Temperaturen
  - Neerslag
  - Zonneschijn
- Lucht (samenstelling, luchtdruk)

Milieukwaliteiten bepalend voor elk ecosysteem (II)

- Op Mars vermoedelijk geen leven (meer) door ontbreken van atmosfeer en water
- Op aarde vrijwel overal levensvormen
  - Diepzee
  - Hooggebergte
  - Gletsjers
  - Poolgebied

extremofielen

zoutvlakte

diatomeeën

Planten en dieren beïnvloeden milieukwaliteit

- Bodemvorming
- Binding stikstof uit lucht (bacteriën)
- Voedingsstoffen
- Beïnvloeden meso- en microklimaat
  - Temperatuur
  - Water
  - Wind

Planten en dieren beïnvloeden milieukwaliteit

Diapensia laponica

Veranderen milieukwaliteiten → verandering van ecosystemen

- Snelle → geleidelijk
- Lokaal/regionaal → continentaal/mondiaal
- Reversibel → irreversibel

Lokaal/regionaal

Geleidelijke verandering milieukwaliteiten:

- Bosontwikkeling
  - Effect op bodem
  - Effect op microklimaat

Snelle verandering milieukwaliteiten

- Kapvlakte / bosbrand
  - Effect op bodem
  - Effect op microklimaat

Continentaal/mondiaal

Geleidelijke verandering milieukwaliteiten:

- Geleidelijke klimaatverandering over honderden/duizenden jaren

Snelle verandering milieukwaliteiten

- Inslag grote planetoïde
- Extreem grote klimaatverandering
- Mens (antropoceen)

Milieukwaliteiten mens verbeteren

- Verbeteren luchtkwaliteit
  - Presentaties Marco Hoffman / Barry de Vries
- Verbeteren waterkwaliteit
  - Presentatie Joop Spijker
  - Presentatie Margareth Hop (planten & zout; ook relatie met klimaatbestendigheid)
- Verbeteren bodemkwaliteit
- Geluidsreductie (bv. groene geluidsschermen, groene hagen, etc.)
- Bijdragen aan beter (stads)klimaat
  - Themamiddag klimaatbestendigheid (Almere 3 december)
- Waterkwantiteit (*teveel/tekort*)
  - Themamiddag klimaatbestendigheid (Almere 3 december)

